

ŻYCIE PODLASIA

TYGODNIK SPOŁECZNO-GOSPODARCZY

Redakcja i Administracja: Siedlce, Piłsudskiego 6. Konto P. K. O. Nr. 65.51. Właściciel konta: K.K.O. Siedlce. Na odwrocie zaznaczyć: na rachunek „Życia Podlasia”.
Telefon Nr. 90.

Administracja czynna z wyjątkiem niedziel i świąt od 12—14 codziennie, Wtorki, piątki 12—15. Redaktor przyjmuje wtorki i piątki od g. 12—13.

3 Maja

Pokolenia polskie, zrodzone w okresie niewoli, czcili dzień 3-go Maja, dzień uchwalenia Konstytucji Majowej. Czcili tę ustawę ustrojową jako testament polityczny Rzeczypospolitej, jako dokument i cenna pamiątka szlachetnego wysiłku, zmierzającego do ratowania tonącej już nawy Rzeczypospolitej.

To półtorawieczcie, które upłynęło między 3-cim Maja 1791 roku a 11-ym listopada 1918 roku — było wypełnione z jednej strony straszonym uciskiem sil obcych, władz zaborczych, a z drugiej bohaterskimi wysiłkami, by przedrzeć rozkąd kajdany niewoli. Kosciuszko wciągnął w orbitę czynu zbrojnego kosmyków chłopca Bartosza Głowackiego i „pospólstwo” miejskie, porwane przez zwycięzce Jana Kilińskiego — zatem siły społeczne, które przedtem, w szlachetkiej Rzeczypospolitej były poza nawiasem. W ciągu XIX-go stulecia porwy najsłabniejszych stworzyły Legiony Henryka Dąbrowskiego, czyn podchorążych Piotra Wysockiego, obywatelska leśna powstańców 1863-go roku. Dopiero jednak ukazanie się na widowni dziejowej Józefa Piłsudskiego zdolało idee walki o niepodległość wcielić w czyn, oprontować zwycięstwem. Dopiero stworzenie w Związku Strzeleckim Legionów i P. O. W. instrumentu siły, która rozkruzycić zdolała ostatecznie jarzmo niewoli przysłowione młode pokolenie do walki o granice wyzwolenego Państwa — spełniło to, o czym marzył i co modlił się, nasz wiecieczny naród: przywrócić Polsce wolność.

To też w chwili, gdy to się stało przedświatłości narodowe, szukając aktu historycznego, któryby symbolizował najczystsze i najwznioślejsze intencje, nawiazali do najpiękniejszej tradycji, która nam przetrwała ostatnie lata przedrozbiorem Polski — uznano akty konstytucyjny z 3-go Maja za jedną z najsłabniejszych pamiątek. Pierwszy Sejm zalecił dzień uchwalenia Konstytucji Majowej ogłosić świętem państwowym.

I z perspektywy naszych przeczaj już po wskrzeszeniu wolnego Państwa — uczynił pierwszy Sejm może i zupełnie słuszną. Bo po niemal 150-letniej przerwie Dzieło Kollataja, Staszica, Malachowskiego, akt prawny, stanowiący dla wszystkich Polaków w ciągu całego okresu od upadku Rzeczypospolitej do wywalczenia przez Józefa Piłsudskiego wolności wspomnienie krzepiące ducha i nawołujące do czynu — było jakże testamentem, przekazanym wskazanej Polsce.

Jednak ten sam pierwszy Sejm w wyznaczonej Polsce, który 3-go Maja ogłosił świętem państwowym — nie spełnił testamentu historycznego Majowej Konstytucji. Uczynił wprawdzie z dnia 3-go maja święto — ale zasad, przysięgających twórców Majowej Konstytucji, nie wcielił w praktykę życia.

Cóż bowiem było fundamentem ideowym, na którym twórcy 3-go Maja opierali swe dzieło? Były tym fundamentem dwie zasady: wzmożenie ówcz-

szej władzy wykonawczej w Polsce i ograniczenie prerogatyw bardzo skomplikowanego systemu „sejmikowania”, którego najczystszy wyrazem stanowiło „liberum veto”.

I rzeczywiście znaniami: ten właśnie pierwszy Sejm odrodzonej Polski, ustanawiający 3-ci Maja świętem państwowym, szedł w kierunku wprost przeciwnemu osłabiania władzy wykonawczej i ugruntowania samowładstwa. I le też kierunki wcielił w pierwszą ustawę

konstytucyjną w wolnej Polsce, w konstytucję marcową.

Tu też tkwi istotna przyczyna, dla której musieliśmy przeżywać w Polsce kilkanaście lat trwający proces rewizji zasad ustrojowych, tu tkwi przyczyna, dla której Józef Piłsudski wypowiedział walke zupełnie opaczemu pojmovaniu podstawy zasad ustrojowych przez twórców marcowej konstytucji.

Dopiero nowa Konstytucja, ta, pod którą twórca Niepodległości położył swój

ostatni podpis, stanowi nawrót do zasad głównych, przysięgających autorom dokumentu prawnego z 3-go Maja, 1791, a mianowicie: silnej władzy wykonawczej, działającej w harmonijnym stosunku z przedstawicielstwem narodem, wyznaczenie organu ustawodawczym tej roli, jaka im się słusznie przynależy; natomiast uniemożliwienie, by silna władza państwa mogła być niezależna od przelargów i konształtów.

Idea zasadnicza teren Konstytucji Majowej została dopiero teraz „wejelona w nowocześnie ramy ustrojowe, zgodne z duchem czasu: tak, zgódna, a nawet wyprzedzająca duch czasu końca XVIII wieku, była Konstytucja 3-go Maja.

Tak też dziś spoglądając musimy zarówno na dzieło Kollataja, Malachowskiego, jak i na zasady, które z niego przejęliśmy.

Nie przejęliśmy natomiast — bo przecież nie mogliśmy — szeregu innych wskazań Konstytucji Majowej w budowie naszej państwowości. Okazywały się one bowiem wyrazem poglądów, dawno już przez czas wycofanych z obiegu. Półtora wieku rozwoju ludzkości w dziedzinie; spraw społecznych musiało sprudzić, że to, co u schyłku XVIII-go stulecia miało cechy aktualności, telnioło życiem — dziś stanowi już tylko materiał historyczny, archiwalny.

Nie uwielcza to jednak bynajmniej ówej treści zasadniczej, tym myśleniem przewodnim, z których wynika Konstytucja Majowa.

Mylili te pozostali żywie i po dzień dzisiejszy. Były bowiem wynikiem głębokiej troski patriotycznej, były wyrazem dążenia do potężnej Polski.

żestw należy przystąpić do zajęć normalnych;

c) flagi żałobne mają być wywieszone przez cały dzień 12 maja, wywiesić je należy w przeddzień wieczorem. W braku specjalnych flag żałobnych — flagi narodowe spuszczone do pół masztu, przybrane krepą. Zaleca się także żałobną dekorację witrzyn sklepowych i okien i wystawienie w nich portretu lub popiersia Marszałka Piłsudskiego. W tym wypadku wystawy sklepowe winny być opróżnione z przedmiotów; normalnie się tam znajdujących, a całość powinna mieć wygląd poważny i estetyczny;

d) oclerowie i podclerowie w całym kraju będą z krepą na ramieniu, w Wilnie i delegacje cywilne z żałobnymi opaskami;

e) orkiestry w lokalach publicznych w dniu 12 maja nie grają;

f) przedstawienia w teatrach, kinach, cyrkach, wszelkie rodzaje widowisk oraz orczyły, niezwiązane z charakterem dnia, w dniu 12 maja nie powinny mieć miejsca;

g) akademie żałobne o charakterze poważnym i uroczystym. Zasadniczą ich treścią ma być odczytanie wyjątków z pism Komendanta. Muzyka nie jest

(Dokończenie na 3 str.)

UROCZYSTOŚCI ŻAŁOBNE W DNIU 12 MAJA R. B.

Naczelny Komitet Uczczenia Pamięci Marszałka Piłsudskiego, pod przewodnictwem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej komunikuje:

Na dzień 12-go maja r. b. Komitet Naczelny ustalił następujące wytyczne ogólne w sprawie zorganizowania na terenie całego kraju uroczystości żałobnych w pierwszą rocznicę Zgonu Marszałka Józefa Piłsudskiego:

I. a) uroczystości żałobne odbywają się w całym kraju;

b) dzień 12-ty maja nie jest wolny od pracy. Natomiast winno być udostępnione jaknajszerszym rzeszom obywateli wzięcie udziału w nabożeństwach i akademiach żałobnych;

c) uroczystości, związane ze złożeniem Serca Marszałka w grobowcu na Rossie w Wilnie, w którym weźmie udział Pan Prezydent, rząd, izby ustawodawcze, wojsko i delegacja z terenu całego Państwa — ze względu na ich oficjalny charakter, objęte zostaną specjalnym programem;

d) uroczystości żałobne w Krakowie odbędą się przy udziale Prekwestwiciele rządu i miejscowych władz wojskowych i cywilnych oraz pocztów sztandarowych oddziałów wojskowych O. K. W.

e) w pierwszych dniach maja Komitet Naczelny prześle Komitetom Wojewódzkim plakat z odezwą do społeczeństwa, wyzywającą do uczczenia rocznicy śmierci Marszałka;

f) władze wojskowe wydadzą dyspozycje we własnym zakresie;

g) ministerstwo wyznad religijnych i oświecenia publicznego wydało zarządzenie odnośnie obchodów szkolnych;

h) organizacje społeczne biorą wszędzie udział w uroczystościach lokalnych; udział w uroczystościach wileńskich winien być ograniczony jedynie do delegacji zarządów głównych tych organizacji, wzgl. do ich pocztów sztandarowych, do Wilna jeżdżąc zaż pocyty sztandarowe wszystkich oddziałów wojskowych — z wyjątkiem krakowskich;

i) stowarzyszenie „Rodzina Wojskowa” wystąpiło z inicjatywą zorganizowania na dzień 12 maja „Hodu Matek”, połączonego z wysłaniem delega-

cji do Wilna. W sprawie tej „Rodzina Wojskowa” zwróciła się do Komitetu Naczelnego z prośbą o objęcie pieczy nad powyższą inicjatywą, do czego Komitet Naczelny ustosunkował się pozytywnie. W związku z tem Komitet Powiatowy winny pomoc w wyborze właściwych delegatów. W porozumieniu z władzami administracji państwowej, które otrzymały już w tej mierze odpowiednie wskazówki.

II. Program uroczystości w całym kraju w dniu 12 maja odbędzie się w następującym porządku:

a) godz. 7—8 werble orkiestr wojskowych i organizacji;

b) godz. 10—11 msze żałobne we wszystkich świątyniach wszystkich wyznań z udziałem władz publicznych, wojska kombatantów, P. W. szkół i organizacji społecznych. Pozostawia się Komitetom Wojewódzkim do uznania kwestię zorganizowania nabożeństw lokalnych na placach publicznych. W tym wypadku nabożeństwa te winny odbyć się bez muzyki. W świątyniach jedynie muzyka liturgiczna;

c) tam gdzie w nabożeństwach wezmą udział wojsko i P.W., po nabożeństwach winny odbyć się defilady przy werbach — bez muzyki. Po zakończeniu defilad ma być odegrany jedynie hymn narodowy;

d) o godz. 13-15 w południe, w momencie złożenia Serca Marszałka do grobowca, na sygnał, podany przez radio, dzwony kościelne i syreny fabryczne — nasłapi 3-minutowa Cicha Wisza (przerwa we całym ruchu ulicznym i komunikacyjnym, przechodnie zdejmują nakrycia głów i zatrzymują się w skupieniu);

e) po południu akademie żałobne, poświęcone pamięci Marszałka Piłsudskiego;

f) wieczorem o godz. 20 m. 45, jako w godzinę śmierci Marszałka, dzwony i salwy honorowe do dzial.

III. Uwagi:
a) Program Radia Polskiego zostanie w specjalnem zapracowaniu dostosowany do uroczystości ogólnych;

b) w związku z nabożeństwami żałobnymi godziny ranne 12 maja mają być wolne od pracy; po zakończeniu nabo-

Uroczystości żałobne w dniu 12 maja b. r.

(Dokończenie z 1-ej str.)

wskazana, a w razie niemożności jej uświetnienia, na program części muzycznej ma się być złączenie muzyki poważnej. Należy również zwrócić uwagę na moment dekoracyjny: sala w kirach, półmroku, światła skoncentrowane na popiersiu wgl. portrecie Marszałka, recytator raczej niewidzialny. Na tem w zasadzie program alternatywny winien być właściwie wyzerpany, w każdym bądź razie należy ograniczyć do minimum ilość przemówień.

Sprawa żnięk kolejowych: Ilość delegacji do Wilna ograniczona będzie do Zarządów Głównych organizacji, jednakże dla udostępnienia społeczeństwu możności wzięcia bezpośredniego udziału w uroczystościach, związanych ze złożeniem Serca Marszałka Piłsudskiego w Grobowcu na Rossie uruchomiono została 16 pociągów nadzwyczajnych do Wilna na dzień 12 maja b. r.

Organizacja, przyjmowaniem zgłoszeń i przydziałem miejsc w tych pociągach zajmą się Delegaci Naczelnego Komitetu, którym są dla każdego województwa wojewodowie.

W związku z tem lokalne organizacje społeczne, chcące wziąć udział w uroczystościach wileńskich, winny zgłosić swój udział p. wojewodzie.

Przydział pociągów dla województwa lubelskiego został ustalony następująco:

I pociąg o 500 miejscach, który odejdzie z Lublina do Wilna dn. 10-go maja o godzinę 20.00, zwiększyła się z Wilna dn. 12 maja o godz. 23.35.

Z Warszawy zostanie uruchomiony jeden pociąg dla pocztów stanzardowych tych oddziałów wojskowych, których droga wypadła przez stolicę. W tym wypadku poczęły stanzardowe dojeżdżać do Warszawy pociągami dwójczelnymi. Pozostałe poczęły stanzardowe, bez jadą nie przez Warszawę, lecz bez-

pośrednio do Wilna, będą miały przydzielone miejsca w pociągach normalnych w drodze pozostawienia kolejnic władz miejscowych do ich posiadania.

Karty uczestniczący będą zaopatrzone w ściśle instrukcje dla ich posiadaczy. Będą one uprawniali do nabycia biletu za zniżką 50 proc. do Wilna i do bezpłatnego powrotu do stacji pierwotnego wyjazdu.

Żnięka dotyczy przejazdu do Wilna pociągami nadzwyczajnymi, przyczem obejmuje dojazd do niego pociągami zwyczajnymi. W razie opóźnienia na pociąg nadzwyczajny, posiadacz biletu ulgowego traci prawo wykorzystania go jakimkolwiek innym pociągami.

Miejsca w pociągach nadzwyczajnych będą numerowane i każdy uczestnik na karcie uczestnictwa będzie miał zgóry wyznaczony wagon i numer swego miejsca.

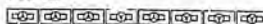
W wszystkich miastach i miejscowościach województwa lubelskiego w dniu 12 maja o godz. 20-jej wiecz. odbędzie się przemarsz wszystkich dzieci żałobnych. Szczegółowe zarządzenia wydano w tej mierze Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego.

Ważne organizacje chmielarstwa

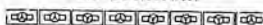
W dn. 18 kwietnia b. r. odbyła się w Lubelskiej Izbie Rolniczej konferencja porozumiewawcza przedstawicieli 3-ech Izb Rolniczych: wolińskiej, lwowskiej i lubelskiej oraz przedstawicieli plantatorów chmielu z zainteresowanych okręgów produkcji, na której postanowiono wysłać do władz centralnych w jednolitej opinii w zakresie wytwórczych organizacji chmielarstwa i bezwarunkowo na ocinku organizacji produkcji, jak i zbytu chmielu.

Izby Rolnicze: wolińska, lwowska i lubelska wysuwają, z pośród całokształtu poczyną w zakresie organizacji chmielarstwa — jako pierwszoplanowe, a niezbędne posunięcie — powołanie do życia zrzeszeń branżowych, skupiających bezwarunkowo wszystkich plantatorów chmielu. Zrzeszenia branżowe winny być uruchomione na terenie poszczególnych rejonów plantacji chmielu, przyczem działalność ich winna być oparta o odpowiedni aparat fachowo-instrukcyjny. Jedynie tylko w ten sposób można produkcji chmielarstwa (oparta w 80 — 90% o eksport) podnieść do odpowiedniego poziomu jakościowego oraz z odpowiednią organizacją zbytu i wywozu — wyrobić markę polskiego chmielu zagranicą.

Szczegółowe i skunkretyzowane uchwały Izby Rolniczych wskazują również na potrzebę rozszerzenia pojęcia zbytu na rynek wewnętrzny z uwagi na jego znaczne możliwości rozwojowe.

PRZEZ REKLAMĘ
DO BOGACTWA!

Rozwój spółdzielni mleczarskich.

W spółdzielniach mleczarskich, działających na terenie województwa lubelskiego, a zrzeszonych w Związku Spółdzielni Rolniczych i Z. G., zwiększyła się znacznie ilość dostarczonego mleka. W 1935 dostarczono razem 672 milionów litrów mleka, gdy w roku poprzednim — 556 milionów, czyli, że wzrost dostawy w 1935 r. wyniósł 10,6 milionów litrów, czyli o 19%.

W roku bieżącym tempo wzrostu ilości dostawy mleka do mleczarni związkowych nie słabnie, gdyż w I-szym kwartale dostawa jest wyższa, niż była w analogicznym okresie roku ubiegłego o około 20%.

Obecne rozmiary dostawy mleka oraz produkcji masła w związkowych spółdzielniach mleczarskich na terenie woj. lubelskiego znacznie przekroczyły poziom nietylko z okresu największej depresji w dziedzinie spółdzielczego mleczarstwa, t. j. z 1932 r., lecz także z okresu dobrej koniunktury.

pro. zamiast azotianku 21 proc., dla którego obliczone są dawki, należy zwiększyć ilość wysiewu o 1/4 podanej ilości przy stosowaniu superlompasny 16 proc. zamiast 30 proc., należy wysiać dawki podwójne.

Na zakończenie podamy parę uwag, które przysiąć się mogą przy kupnie nawozów.

O wartości i cenie każdego nawozu sztucznego stanowiło iść zawarte w nim głównego składnika pokarmowego, a więc azotu (w nawozach azotowych), fosforu (w nawozach fosforowych), potasu (w nawozach potasowych), wapnia (w nawozach wapniowych). Istnieje również nawóz azotowo-fosforowy — superlompasny 12 proc. azotu i 12 proc. kwasu fosforowego. Nawóz ten jest godny uwagi, gdyż w sposób wygodny i łatwy można przy jego pomocy zaopatrzyć rośliny w azot i fosfor.

Ilość składnika pokarmowego w nawozie określa t. zw. „kilo procent”, t. j. ilość kilogramów składnika pokarmowe-

go w 100 kg nawozu. Nap. azotianek 21 proc. azotu i 16 proc. fosforu zawiera 100 kg 21 kg czystego azotu, azotianek zaś 15,5 proc. zawiera w 100 kg nawozu 15,5 kg azotu. Dotyczy to też superlompasny 30 proc.; i superlompasny 16 proc.

Cena nawozu jest ściśle zależna od zawartości pokarmu roślinnego w nawozie, należy więc zwracać szczególną uwagę przy kupnie, by nabyć za odpowiednią cenę nawóz o żądanej procentowości.

Jeżeli ten sam nawóz sztuczny występuje w dwóch gatunkach jeden wysoko procentowy, drugi niskoprocentowy, jak azotianek superlompasny, to w interesie rolnika będzie kupowanie nawozu wysokoprocentowego, niskoprocentowy bowiem powstaje przez dodatek bezwartościowej domieszki, co jest połączone z pewnymi kosztami i dlatego też np. cena 100 kg azotianku 15,5 proc. jest o 40 proc. wyższa niż cena odpowiedniej ilości azotu w azotianku 21 proc.

Ponadto nawozów wysokoprocentowych wysłrzyć mniej na wagę, dzięki

Wszystkim, którzy wzięli udział w odprawieniu na wieczny spoczynek drożym nam zwłok

†

JANINY z ŚWINARSKICH

SZCZYGIELSKIEJ

a w szczególności Wielebnemu Duchowieństwu, panom Sądownikom i Pracownikom Sądowym, Notaryjnym i Linolecznym, Koleżankom i Przyjaciółkom, wszystkim Organizacjom Społecznym, Zarządowi Klubu Sportowego Związku Sztrzelekiego i członkom Sekcji Kolarskiej tegoż Klubu

na drogą składają serdeczne podziękowanie

maż, córka i brat.

Wszystkim Tym, którzy okazali nam tyle gorącego współczucia i niesli serdeczną pomoc w ostatnich posługach siostrze naszej

†

Annie Wojewódzkiej

a więc: Szanownemu Duchowieństwu i Rodzicom byłych i obecnych wychowanków jej szkoły

składamy serdeczne podziękowanie siostry zmarłej
W. Berezowa i J. Wojewódzka

Kącik radjowy.

Radjowy tydzień rolnika.

(Od 3 do 9 maja 1935 r.)

W niedziele dnia 3 maja o godz. 9.03 wykład poświęcony transmitować będą „Gazetka Rolnicza”, która jak zwykle, dostarczy, z każdym dniem, wzrastającej liczbie radjołuchów wiejskich, szereg ciekawych i aktualnych wiadomości dla mieszkańców wsi.

W „Godzinie Rolnika” red. Stanisław Prus-Winiawski omówi w „Przeglądzie rynków produktów rolnych” wzbudzenie w kształtowaniu się cen produktów rolnych w tygodniu ubiegłym i jak zawsze dopełni „przeгляд” aktualnymi uwagami, odnoszącymi się do bieżących prac gospodarskich na wsi. P. Józef Czech wygłosi pogadankę na w. „Radjo genetyki i hodowli zwierząt gospodarskich”, w której autor podkreślił potrzebę i rolę, jaką winna spełnić rada gromadska. W ramach tej pogadanki omówiona zostanie instrukcja, obejmująca te obowiązki, które w procesie podnoszenia wsi powinny być powierzone radzie gromadskiej. O godz. 15.45 inż. Fryderyk Zał wygłosi pogadankę p. t. „Ułatwienia siobie prace w gospodarstwie”, w której rolnik znajdzie szereg rad i wskazówek praktycznych, popartych przykładami i naukowymi zdobyciami, jak w najprostszy sposób uzyskać przez właściwą organizację pracy jej wydajność.

W poniedziałek — gawęda p. t. „Jak lepiej”, w której prelegent w bardzo bezpośredniej i przystępnej formie, omówi codzienne kłopoty drobnych rolników.

czemu przeliczy kalkulacje się taniej jest mienie kłopotliwy.

Nawozy sztuczne należy zamawiać w organizacjach rolniczo-handlowych lub u kupców, którzy wcześniej — przy wczesnym zakupie ceny są nieco niższe, a ponadto mamy pewność, że nawóz będzie na czas na miejscu, kiedy przyjdzie pora wysiewu, w zime mamy ponadto więcej czasu na zwózkie i wygodniej będzie w tej porze ją wykonać.

Wartoby również zastanowić się nad tem, czy nie dałoby się sprowadzić nawozów azotowych zbiorowo, za gotówkę, cały wagon dziesięciotonowy. Przez sprowadzenie całego wagonu dostaje się nawóz po cenie hurtowej, fabryka opłaca przewóz nawozu do każdej stacji normalno- i waskatorowej, daje skonto kasowe, które wynosi w grudniu 4 proc., w styczniu i następnych miesiącach 3 proc.

Można sprowadzić wagon (100 worków) jednego nawozu azotowego, albo też różne nawozy azotowe, a mianowicie azotianek, saletrzak, saletrę wapniową, a także i superlompasny azotianko-

We wtorek — „Skryzka rolnicza”, a w środę, F. Staryński w praktycznej pogadance p. t. „Mniej chwastów — więkcsze i lepsze plony” przypomniał rolnikowi o konieczności tepienia chwastów. W czwartek — p. Jerzy Dylewski wygłosi pogadankę p. t. „Zacinki wrogowie zwierzyzny”. W piątek „Skryzka rolnicza”, a w sobotę o godz. 12.15 W. Gortat wygłosi pogadankę praktyczną p. t. „Łąki sielzenia”, w której propaguje meliorację łąk nieplonujących.

Uwaga poborowi!

Z dnim 3. maja wznawia Polskie Radjo w swych programach porannych, tak, jak w roku ubiegłym, audycje dla poborowych, które ciągnąć się będą do dnia 30 czerwca. Audycje te, trwające od godz. 8-jej do 8.30 zawierają krótką pogadankę na tematy interesujące poborowych, oraz podgdną część koncertową. Pogadanki i muzykę stanowią miłą rozrywkę dla poborowych, wywołujących w poczekalniach na stawienie się przed komisją.

Chrześcijańska Pracownia

Stempli i Pieczęci

FRANCISZKA KANI

Śledce, Nihilistyczne 29.

Polcica: stemple, pieczęcie, mosiężne i kauczukowe

Wykonanie solidne. Ceny niskie

wana w sumie 100 worków, czyli t. zw. wagon kombinowany. Starczani ampu do wagonów kombinowanych nie dolażca się. Przewóz superlompasny w przesyłkach wagonowych i drobnocich opłaca odbiorca.

Przy zamówieniu całego wagonu, w którym jednakoże nawozy azotowe stanowią tylko część, a część superlompasna — koszt przewozu nawozów azotowych opłaca fabryka, a przewóz superlompasny wedle taryfy dla ładunków wagonowych opłaca odbiorca przy podjęciu przesyłki w takiej wysokości, jaka wypada z ilości tego nawozu.

Zbirowe sprowadzenie wagonu najkorzystniej jest zaliczyć za pośrednictwem miejscowych organizacji rolniczych, czy firm handlowych, które na życzenie grupy rolników, kupujących nawozy azotowe za gotówkę, załatwią to zamówienie bez żadnych dodatkowych kosztów, jak, że rolnicy będą korzystać z wszystkich podanych wyżej udogodnień.

Opiekujemy się szkołą w pińskich Stajkach!

3 maja — to dzień Narodowego Święta, pamiętki zmżonej ońgi przez los dziejowy winnyj naszoj drożności, data, która przez słozęka i niołoli podtrzymywano w pokoleniach wiare w naszą wartość moralną i w ostateczny triumf naszej sprawy. Obok dnia 11-go listopada, będącego radośnym dniem odzyskania utraconego własnego bytu państwowego, jest to mowio święto symboliczne, trwałe łączności Polski dziejiszczajnej, trwałej łączności Polski dziejiszczajnej z wielką tradycją dawnej Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Przypliwają w ten dzień do naszych serc uczucia radości z odzyskania przodków, dmy i jego rozległych granic, ambicji osiągnięcia przez nie mocarstwego rozwoju.

I w takich chwilkach jest wprost potrzebą serca zadokumentowanie czynem tych uczuć, dokonanie własnego wysiłku ku pomnożeniu narodowego dobra, przyczynienie się czemkolwiek do realizacji naszych państwowych dążeń.

Zwyczajem lat ubiegłych sposobności do wzięcia udziału w zbiorowym czynie dla dobra Rzeczypospolitej dostarcza nam w dniu 3 maja Polska Macierz Szkolna, organizując powszechnie akcję zbiorową na rzecz polskiej szkoły.

Ta doroczna zbiórka sięga swą tradycją jeszcze roku 1905; mobilizowała ona w latach niewoli cały patriotyczny opór, gdy szkoła polska tylko obywateli publiczna istnieć mogła, gdy obywateli odczuwano powszechnie pierwszorzędną wartość celu, na który szedł ten dobrowolny podatek.

Musimy stwierdzić, że dziś w począzku szerokiego ogółu la wartość akcji trzeciopolowej, jak przeszła i całej działalności Macierzy Szkolnej nie jest uświadomiana w dostatecznym stopniu.

Wielu bowiem sądzi, że skoro mamy Państwo i Rząd, należyte zorganizowanie szkół wszelkiego stopnia i typu jest zagwarantowane i społeczeństwo nie potrzebuje w tym kierunku żadnej akcji prowadzić.

Tak jednak nie jest. Państwo obywateliemu zadaniu sprostać nie może i obywateliom obywateli jest akcja społeczna przyjąć z pomocą w sprawie tak ważnej, jaką jest zwłaszcza sprawa naszego szkolnictwa na kresach wschodnich.

Tam wyraźnie zagrożona jest przyszłość naszej kultury. Jak wykazuje statystyka, na terenie województw wschodnich na 100 dzieci w wieku szkolnym do szkół uczęszcza tylko 77.

A więc dla dzieci, które powinny się uczyć, rosną trudności. Są to dzieci, a często ułomności i żywioły polskiego, który pozbawiony oświaty łatwo we własnym państwie może ulec wynarodowieniu, albo 'wrogiej propagandzie komunistycznej.

Należyte zorganizowanie szkolnictwa przez Państwo natrafia tam na kresach na trudności terenowe. Ogromna jest tam ilość drobnych osad i zaciązków, zamieszkałych przeważnie przez ludność polską, gdzie niema ustalonych warunków, niezbędnych do powstania publicznej szkoły powszechnej (40 dzieci). Długo odległości, brak odpowiedniego podłożenia powodu, że uczęszczanie tych dzieci do szkoły jest fizycznie niemożliwością.

Polska Macierz Szkolna jest stale zabierająca prośbami ludności polskiej o otwarcie szkoły w takiej odległej miejscowości. Brak odpowiedniego podłożenia, a często ułomności i żywioły uczęszczanie do daleko położonej szkoły, to czego przyczyną jest jeszcze często wielka bieda w domu. Ale jest wiele miejscowości, gdzie szkół niema wcale, czy to ze względu na wielkie rozległości w terenie, czy też z powodu braku etatów nauczycielskich.

I w takich miejscowościach jedynie Macierz Szkolna może zaradzić biedzie.

W chwili obecnej na terenie, 4-ych województw wschodnich Macierz utrzymuje 176 szkół powszechnych z herbą 8065 uczących się dzieci.

Liczbą ta na pozór pokazuje, ale wobec olbrzymich potrzeb i braków na

rozległych terenach naszych rubież, bardzo niewystarczająca.

To też w ostatnich latach Macierz organizuje w województwach centralnych opiekunów Kola P. M. S., które biorą w opiekę poszczególne szkoły kresowe i udzielają im pomocy pieniężnej, oraz pod postacią ubrań, obuwia, książek i pomocy szkolnych. Kół tych na terenie 5 województw centralnych (Warszawskiego, Łódzkiego, Kieleckiego, Lubelskiego i Bielskiego) jest obecnie 66, liczbą ich powinna wzrosnąć wielokrotnie.

Siedlce mają już takie Kolo Opiekunów, które rozciąga pieczę nad szkołą w zapadłej wiosce Stajki, pow. pińskiego. Sama wioska daje 150 uczniów, a także i zyspek produktów w naturze na utrzymanie nauczyciela. Zadaniem Kola opiekunów jest dostarczyć pieniądze na minimum egzystencji dla tego nauczyciela czy nauczycielki, którzy tam na krępych posłankach w niezmiernie ciężkich warunkach dają swoja ofiarę pracę dla Polski. To minimum obliczone jest na 75 zł. miesięcznie.

Dotychez skłádki naszego Kola wynoszą niepełne 30 zł. Zwracamy się więc do siedleckich Obywateli z gorącym apelem, aby jak najliczniej zapisywali się na członków dotychczas Kola opiekunów P.M.S., deklarując choćby minimalną 20-groszową skłádkę miesięczną, ażeby można było zapewnić „naszej” szkole w Stajkach istnienie.

Wszelkich informacji, dotyczących opiekunów Kola P. M. S. zasięgnąć można w kancelarii gimnazjum im. Bolesława Prusa.

J. W.

Kłopoty łąkowe w powiecie Siedleckim.

Według statystyki jest w powiecie siedleckim blisko 40 tysięcy hektarów łąk i pastwisk.

40 tysięcy to liczba niemała, bo prawie trzecia część wszystkich gruntów trzecia części całej powierzchni.

Niestety ohszar duży — a plony nikle, często b. złe a nawet żadne. Są bowiem i takie łąki, gdzie się nigdy nie kosi, albo siano, na piecach dżwiga, albo dopiero w zimie saniami wżwzi do stodoły.

Wprawdzie i w tym dziale włożono wiele pracy i pieniędzy, najpierw uregulowano na dużem odcinku rzekę Liwiec, gdzieśmiedzię osuszoneo gromadnie kawałki łąk a nawet pokazują się gwałtł łąki poprawiać różnymi sposobami. Lecż lo wszystko — to kropka w morzu. Cba obszarze łąki jeszcze nieruszone zapomniane, posiekane mnóstwem brzódek, miedzi i zarosłych rowów. Zainteresowanie la sprawą na wsi jest jednak coraz większe i to tem większe im bardziej naoczna staje się korzyść z hodowli i z mleka.

Trzeba jednak ciągle walczyc z utartymi przesadami. Walki tej podjęło się Okręgowo Towarzystwo. Organizacji i Kolek Rolniczych skupiając ludzi chętnych i dobrej woli oraz udzielając porad i łakowej pomocy.

A przesad najwiękzy i najstarszy — to podział o myśleniu gospodarza całego warsztatu rolnego na dwie części, zupełnie nieopozowane: na pole i łąkę; pierwsze się orze, bronnie zasiewa, a drugie tylko zbiera i wywozi się co roku po 100 kłębów i tuzin siennia z morygi, ale wywozi, ale okradła ziemię, nie jej wżanlan z to nie daje.

Z tem trzeba narazicie skłoniczy. Ale jak? — Ciśnie się na usta pytanie I znów z pomocą przychodzi organizacja rolnicza: Okręgowo Towarzystwo i Lubelska Łąka Rolnicza, pokazując rolnikom wyniki i dając sposobność ubliżyć lat i wysylając instruktora na miejsce dla zbadania danej łąki i obmnylenia ratunku.

Doświadczenia te są dostępne dla każdego, są na miejscu — w powiecie można je także oberzeć, i jak to się mówi, pomacać.

Naprzykład w roku ubiegłym założono w Chodowie na torfowisku wydzierżawionem przez gospodarzy od Lasów Państwowych — 1 ha sztucznej łąki sposobem intensywnym tj. przez zaroszenie starej darni i zasianie nowych wyszlachetnych traw. Dziś łąka lepiej wygląda, niż dobra ozimina. Tak samo u p. L. Ciekota w Chodowie zasiano 1/2 ha łąki, ale na t. zw. „rudawinie” czyli glebie podtorfowej.

A oto spis dalszych doświadczeń z różnych miejscowości:

- a) u p. Stanskiego w Kisielancach — Kucach — na torfie
- b) u p. Kisielńskiego Cz. w Kisielancach — Kucach — na torfie,
- c) u p. Galachowskiego St. w Wólce Lesznej — na łące gruntowej,
- d) u p. Ciekota L. w Chodowie — na torfie,
- e) u p. Jastrzębskiego w Cielemcu — na łące gruntowej.

Z poszczególnych pólek zbierano siano osobno, woząc je i badając z jakich się składa traw. Wniośki wyścignięto następujące: wszystkie łąki torfowe, łąki bardzo złe, świeżo osuszone, ale porosłe jeszcze starą roślinnością, utkane mechem — najlepiej jest od razu przebrać i obsiać nowymi trawami. Na to niema rady. Traw, takich czasami nadeszły, że nawet łąkę się orze i obsiewa. I to nietykło orze, ale nawozi obornikiem i kompostem, a potem l. zw. porzkaami potasowemi (kainit, sól potasowa) i fosforowemi (supertossasyrna, superfosfat). Najlepsza pora do tych prac to wczesna wiosna i jesień.

Ale już teraz trzeba myśleć o nawozach i narzędziach. Przedewszystkiem gromadzić kompost i dążyć do zakupienia przez Kółko Rolnicze brony łakowej w „Rolniku” lub zrobienie własnymi siłami łakowej narzędzi, jak wal betonowy i skaryfikator (do krajania darni). Walowania potrzebuja przede wszystkim łąki torfowe i to dość często, bo się łatwo wzdymają czyli popościlibie mówiąc „puchną”.

Bronowanie i nawożenie łąk bez „mieszania starej darni” stosuje się tam gdzie jest jeszcze jaka taka roślinność szlachetna, ale zaniedbana, zachwaszona i zamazona o uklepanej powierzchni.

Specjalne znaczenie na łąkach torfowych odgrywa nawóz potasowy — a więc kainit, sól potasowa, bez którego nie urosnie, nawet po zaroszeniu.

A teraz tylko jedno wezwanie: inilij czytelniku, jeżeli nie wierzysz się to zobacz i pomóż, a gdy nie będziesz wiedział, jak robić, to przyjdź o poradę do Okręgowego Towarzystwa Organizacji i Kolek Rolniczych w dzień targowy.

inż. Stanisław Borycki
Instruktor Łakarski
O. T. O. i K. R.

Stefania Cioek
Siedlce, ul. M. J. Piłsudskiego 63, tel. 64.
Reprezentacja: Górzawskiej Fabryki Portland-Cementu w Górzawie (Śląsk). Zakładów Wapienych „Jawornia” k. Kielc. Zakładów Handlowo-Przemysłowych Marian Samulskiego-Radom. Fabryki Maszyn Rolniczych „Otrętwik” k. Łochowa. Pomonaki Fabryki Rowerek — Bydgoszcz.

W sobotę dnia 2 maja
OTWARCIEM KAWIARNI
w Parku Miejskim
Śniadania—obłady—kolacje.
Wódki — kontak — wina.
Napoje chłodzące — lody.
GABINETY — BILARDY.
PARKIET DANCINGOWY NA WERĄNDZIE.
WARSZAWSKI ZESPÓŁ JAZZOWY.
Dancing od godziny 6-ej.

Wynajmę lub odstąpię
2 duże nowoczesne
urządzone sklepy
Wiadomość: Siedlce,
Piłsudskiego 63 i 36, tel. 222.

LEKARZ DENTYSTYKA Tadeusz
Kaczkowski
Siedlce, Siemkiewicza 33, telefon 118.
Przy gabinecie pracownia zębów sztucznych.

DR. SZ. SZWARC Choroby wewnętrzne i
dzieci. Siedlce, 1-go Maja
24, tel. 77. Przyjmuje od 12 — 2 po
5-7 po poł.

DR. MED. MARSYMILIAN SCHLEICHER
specjalista chorób skórnych i wenero-
znych. Siedlce, ul. Kiłińskiego Nr. 24,
przyjmuje od 9-12 i 4-6, w niedziele
i święta od 10-12.

DR. S. TENENBAUM Siedlce, ul. Siemkiewicza 14, tel. 278.
Specjalność: choroby kobiece i wewnętrzne. Po dłuższej specjalizacji w szpitalu Św. Łazarza w Warszawie lecząc choroby weneryczne.

DRUKLISTA Dr. Lucjan Weingott z Warszawy przyjmuje choroby na oczy w Siedlcech, ulica Kiłińskiego 14, we wtorki i piątki od godz. 11-2 p. po.

Księgi i druki dla biurowości Zarządów Gmin i Miast, dla ewidencji ruchu ludności, kontrast robót stararkowych i inne podług najnowszych wzorów
poleca „GLOBUS”
Siedlce, Piłsudskiego 26. Tel. 100.
Ceny konkurencyjne.

Czytajcie i rozpowszechniajcie
„Życie Podlasia”!

PRZYJMujemy POŻYCZKI PAŃSTWOWE
po cenie nominalnej, licząc 100 za 100 przy kupnie odliczników
TELEFONEN
okres czasu przyjmowania pożyczek jest ograniczony. Blizszych informacji udziela firma:
M. HALBERSTADT
SIEDLCE, KIŁIŃSKIEGO 29 (I piętro)
TELEFON 158.

Angielskiego, francuskiego, niemieckiego udziela szybko i tanio dyplomowany specjalista z uniwersyteckim wykształceniem: Siedlce, ulica Piłsudskiego 30 m. 7 (parter).

Warunki prenumeraty: Rocznie 8 zł., półrocznie 4 zł., kwartalnie 2 zł.

Ogłoszenia: Cała strona 200 zł. Drobne — 10 gr. za wyraz w wierszu jednosłupowym. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Redakcja rękopisów nie zwraca.

Wydawca: Podlaska Spółdzielnia Wydawnicza.

Redaktor: Tadeusz Zemlich.